

УДК 339.542(497.11)
(470+571):341.24(4-672EU)

НАЦИОНАЛНИ ИНТЕРЕС
NATIONAL INTEREST

Оригинални научни рад

Година VIII, vol. 15

Број 3/2012.

стр. 157-170

Дејан Мировић

ЕУ, РЕПУБЛИКА СРБИЈА И РУСКА ФЕДЕРАЦИЈА У КОНТЕКСТУ ЗАКЉУЧИВАЊА И ПРИМЕНЕ МЕЂУНАРОДНИХ СПОРАЗУМА И УГОВОРА

Сажетак

ЕУ деценијама води усаглашену економску политику према другим субјектима међународног права. Србија жели да постане чланица ЕУ и већ је добила статус кандидата за чланство због чега ће бити у обавези да имплементира одредбе уговора које је ЕУ закључила са другим субјектима међународног права. Та чињеница је од изузетног значаја када се имају у виду уговори који регулишу заједничку економску политику ЕУ према државама попут НР Кине и Руске Федерације. У том контексту наставак европских интеграција за Србију ће значити и иступање из Споразума о слободној трговини са РФ.

Кључне речи: ЕУ, Република Србија, Руска Федерација, међународно право, царински савез

Европска унија и међународни уговори

Европска унија (и ЕЗ пре њене), као наднационална организација која окупља 27 држава, не закључује уговоре и споразуме само са појединачним државама, већ и са међународним организацијама. Јасно је да су и ти споразуми и

уговори, извори аки комунитера и да српски законодавац и научни истраживачи (ради правилне примене аки комунитера) морају да их анализирају. О уговорима у међународном праву проф. др Стеван Ђорђевић пише: “Вишестрани уговори представљају облик уређења за свеопшту сарадњу на међународном плану. Ево дефиниције срочене у нацрту Бечке конвенције о праву уговора из 1969. године (предлог није садржан у коначном тексту Конвенције): ‘Израз – општи вишестрани уговор’ односи се на вишестрани уговор који се тиче општих правила међународних права и односи се на питања од општег интереса за скуп држава”.¹ Проф. др Миленко Крећа и проф. др Милан Пауновић износе дефиницију међународних споразума Америчког института за право из 1965. године: “Међународни споразум означава споразум између државе или међународних организација путем кога се изражава намера да се створе, измене или потврде односи по међународном праву”.²

Европска унија (ЕЗ) је закључила више међународних споразума са другим међународним организацијама и државама. Међутим, пре навођења најважнијих, треба истаћи и једну специфичну чињеницу. ЕУ није чланица Светске трговинске организације иако има огроман утицај на преговоре који се воде под окриљем те организације. Дезмон Динан о томе пише: “Европска унија је један од два ‘боксера тешке категорије’ у СТО; други су Сједињене Државе. Парадоксално, ЕУ није уговорна страна WTO (нити је икада била уговорна страна ГАТТ-а). Само је захваљујући уговорним обавезама њених држава чланица да делују као једна у међународној трговинској арени (обавеза која доноси солидне политичке и економске предности) ЕУ *de facto* чланица WTO”.³ Ово је очигледно тачна тврдња. Иако ЕУ није чланица СТО, све државе које чине ЕУ јесу. То значи да су државе члани-

1 Ђорђевић С., *Увод у међународно право*, Правни факултет, Београд, 2007, стр. 171. Проф. др Стеван Ђорђевић истиче да појмове уговор и споразум треба посматрати као синониме. О међународним споразумима види и: Медовић В., *Међународни споразуми у праву Европске уније*, Службени гласник, Београд, 2009.

2 Крећа М., Пауновић М., *Практикум за међународно јавно право*, Досије, Београд, 2002, стр. 412.

3 Динан Д., *Све ближа Унија: увод у европску интеграцију*, Службени гласник, 2009, стр. 495.

це дужне да воде јединствену политику у тој организацији. Из тога произилазе фактичке обавезе и права за све чланице ЕУ и, сходно томе, правни прописи (пре свега, царински и у области примене нецаринских баријера) који их прате. Дакле, и правила и споразуми унутар СТО су једна врста извора европског права. То законодавац у Републици Србији мора да има у виду (Република Србија годинама покушава да постане чланица СТО).

Веома важан споразум који је утицао на економски и правни систем ЕУ/ЕЗ је онај закључен са Европским удружењем за слободну трговину (*EFTA*) 1990. године. Споразум је формирао Европски економски простор (ЕЕА) 1994. године. Дезмон Динан истиче у том контексту: “Европски економски простор (ЕЕА) проширује јединствено тржиште ЕУ на три од четири државе Европског удружења за слободну трговину (ЕФТА): Исланд, Линхештајн и Норвешку. Швајцарска, четврта чланица Европског удружења за слободну трговину, одлучила је да не уђе у ЕЕА након референдума о том питању у децембру 1992. године. Када је ЕЕА настао у јануару 1994. године, Аустрија, Финска и Шведска такође су биле чланице Европског удружења за слободну трговину; дакле, њихово приступање ЕУ у јануару 1995. године одузело је ЕЕА велики део његовог значаја”.⁴

Европска унија и *Mercosur* (организација која обухвата заједничко тржиште за неколико латиноамеричких земаља, основана 1991. године, чланови су Аргентина, Бразил, Парагвај и Уругвај) су потписали Споразум о међурегионалној сарадњи у децембру 1995. године. Међутим, Споразум о слободној трговини није закључен са овом организацијом јер: “Споразум о слободној трговини се показао као недостижан због протекционистичких склоности како ЕУ тако и *Mercosura*”.⁵ Такође, Европска унија и *Андска заједница* (Боливија, Колумбија, Еквадор, Перу и Венецуела) потписале су више споразума, 1983. године, 1993. године и коначно 2003. године.

Што се тиче *афричких, карипских и пацифичких* земаља (углавном бивших колонија) Европска унија (и ЕЗ пре ње)

4 Динан Д., *Све ближа Унија: увод у европску интеграцију*, Службени гласник, 2009, стр. 500.

5 Исто, стр. 510.

су потписали више споразума са организацијом АКП (АСР) која обухвата неколико десетина земаља. Прво су потписани споразуми у Јаундеу 1963. и 1969. године, а затим се сарадња наставила: "АКП-државе постоје као једна организована група само у односима са ЕУ. Ломе, главни град државе Того, био је место по коме је Споразум под називом Ломе 1 потписан 1975. године. Ломе 1 (1976-1980) имао је до сада три проширења: Ломе 2 (1980-1985), Ломе 3 (1985-1990) и Ломе 4 (1990-2000) који су унели неколико промена и амандмана у први споразум... Готово сва роба (99%) која се извози из АКП-држава у ЕУ има слободан приступ (без царина или квота) тржишту ЕУ... Упркос релативном повољном трговинском третману на тржишту ЕУ у поређењу са већином других трговинских партнера, удео АКП-држава у увозу и извоз ЕУ био је, углавном, у сталном паду."⁶ Коначно, у Контоноу је потписан и споразум између АКП и ЕУ за период од 2000-2020. године. Са *медитеранским земљама* окупљеним у групу MED-12, ЕУ је у новембру 1995. године потписала Декаларацију из Барселоне. Дакле, ЕУ има веома развијену мрежу споразума са разним међународним организацијама и сви они се могу сматрати као једна врста извора аки комунитера јер стварају права и обавезе за 27 држава чланица ЕУ. Ту убрајамо и споразуме постигнуте у оквиру ВТО.

Постоје две основне врсте споразума између Европске уније и *држава нечланица*. Споразуми са државама које не желе да буду чланице Европске уније и споразуми са државама за које је чланство у Европској унији једна од основних политичких, правних и економских циљева. Швајцарска и Норвешка су свакако најпознатије европске земље које спадају у прву групу земаља. У том контексту, Дезмон Динан анализира споразум између Швајцарске и Европске уније: "Сместена усред ЕУ, али одлучивши да не приступи ЕЕА, Швајцарска има потпуно засебну категорију. Иако су Швајцарци изабрали, тиме што су одбили ЕЕА, да не траже чланство у ЕУ, низ швајцарских влада, са снажном подршком швајцарских пословних лидера, води политику *de facto* европске интеграције. Као резултат, ниједна друга земља нема толи-

6 Јовановић М., *Европска економска интеграција*, Економски факултет, Београд, 2006, стр. 487.

ко споразума са ЕУ. Тренутно вискоразвијени однос између ЕУ и Швајцарске ослања се на две групе билатерарних споразума - седам споразума закључених у јуну 1999. године и спроведених у јуну 2002. године (пре референдума о чланству у ЕЕА) - девет споразума закључених у октобру 2004. године, чија је имплементација условљена ратификацијом са обе стране. Постојећи споразуми, као и они које тек треба ратификовати, покривају све, од слободне трговине робом и услугама до учешћа Швајцарске у режиму Шенгена за слободно кретање људи кроз ЕУ”.⁷ У контексту претходно изнетог, сматрамо да је Република Србија могла да примени исти услов у вези са ССП-ом као Швајцарска, тј. обострану ратификацију као услов ступања на снагу Споразума са ЕУ. Ова нелогичност код закључивања Споразума о стабилизацији и придруживању запажена је и у српској правној теорији. Тачније, проф. др Радован Вукадиновић поводом важења ССП-а у Републици Србији истиче: “Ратификацијом Споразума о стабилизацији и придруживању, а не ступањем на снагу, као што је уобичајена пракса код међународних уговора, одредбама члана 72, тачка 2 Споразума, Србија се обавезала да ће ‘настојати да обезбеди постепено усклађивање постојећих закона и будућег законодавства са правним тековинама Заједнице’ у областима које су наведене у Споразуму”.⁸

Такође, у правном систему ЕУ постоје и споразуми са *ваневропским земљама*. На пример, Споразум о партнерству и сарадњи са Мексиком из 1997. године, који је ступио на снагу 2000. године, као и Споразум о придруживању са Чилеом који је потписан у новембру 2002. године. Са Кином је још 1985. године ЕЗ потписала споразум који је омогућио свеобухватну сарадњу.

Актуелни споразуми са државама нечланицама које желе да ступе у ЕУ засновани су на онима који су закључивани после Уговора из Мастрихта са тадашњим државама нечланицама. То значи да су у југоисточној Европи споразу-

7 Динан Д., *Све ближе Унија: увод у европску интеграцију*, Службени гласник, 2009, стр. 500.

8 Вукадиновић Р., “Уставни оквир хармонизације домаћих прописа и нека питања директне примене Споразума о стабилизацији и придруживању”, зборник *Хармонизација законодавства Републике Србије са правом Европске уније*, приредили Димитријевић Д. и Миљуш Б., Институт за међународну политику и привреду, Београд, стр. 36.

ми засновани на онима који су примењивани према новим државама чланицама током деведесетих година прошлог века. О Европским споразумима који су примењивани према новим чланицама деведесетих година прошлог века пише проф. др Радован Вукадиновић: “У периоду од 1990. до 1996. године ЕЗ је закључила Европске споразуме са Литванијом, Летонијом, Естонијом, Бугарском, Пољском, Чешком, Словачком, Мађарском, Словенијом, Румунијом, на основу којих су ове државе примљене у ЕУ. Европски споразуми су у уставима придружених земаља третирани као међународни споразуми који су након ратификације и испуњавања неких додатних услова признавани као део унутрашњег права, без помињања или регулисања директне примене или директног дејства. Тек је изменама из 1999. године Уставом Пољске било предвиђено да ‘након објављивања у службеном гласнику, потврђени међународни уговори чине део унутрашњег правног поретка и директно се примењују, осим ако примена зависи од доношења закона’ (видети: Члан 91(1) Устава Пољске Републике”).⁹ Дакле, може се рећи да није било јединственог става о директној примени ових споразума. Тек је пољски устав одредио да се Споразум са ЕУ директно примењује, али ипак условљено - у пракси се ради о мешовитом систему, са елементима индиректне примене. Дезмон Динан пише о, за Балкан и нашу земљу актуелном, Процесу стабилизације и придруживања и његовој сличности са Споразумима из 90-тих: “Процес стабилизације и придруживања (Stabilization and Association Process/SAP) интегрисани је оквир за приступ ЕУ Југоисточној Европи. Под његовим окриљем, ЕУ подржава економске, политичке, правосудне и административне реформе пружањем финансијске помоћи, трговинских перифенцијала и техничких савета. Наредни корак у процесу јесте закључивање Споразума о стабилизацији и придруживању... Споразуми о стабилизацији и придруживању аналогни су Европским споразумима и садрже перспективу чланства у ЕУ”.¹⁰

9 Вукадиновић Р., “Уставни оквир хармонизације домаћих прописа и нека питања директне примене Споразума о стабилизацији и придруживању”, зборник *Хармонизација законодавства Републике Србије са правом Европске уније*, приредили Димитријевић Д. и Миљун Б., Институт за међународну политику и привреду, Београд, стр. 34.

10 Динан Д., *Све ближе Унија: увод у европску интеграцију*, Службени гласник, 2009, стр. 501. Са Украјином је Споразум о партнерству и сарадњи

Дакле, у оквиру Процеса стабилизације и придруживања треба посматрати и закључивање Споразума о стабилизацији и придруживању између ЕУ и Републике Србије. Тај процес је заснован на споразумима који су закључивани са земљама источне Европе током деведесетих година. Међутим, постоје и разлике. Оне су посебно уочљиве, у правном и политичком смислу, када се анализира Споразум о стабилизацији и придруживању између ЕУ и Републике Србије закључен 29. априла 2008. године у Луксембургу.

Поред претходно поменутих споразума са међународним организацијама и државама које желе да ступе у ЕУ, веома су значајни и споразуми и уговори и са појединим великим државама, попут споразума са *НР Кином и Руском Федерацијом*. За српску привреду и друштво су посебно важни споразуми са Руском Федерацијом.

Уговори између ЕУ и РФ

Крајем осамдесетих година прошлог века, успостављени су чвршћи односи између СССР и ЕЗ, а затим од почетка деведесетих и између ЕУ и Руске Федерације. Ово побољшање односа је резултирало потписивањем неколико споразума од 1989. године: "Године 1989. ЕЗ је закључила Споразум о трговини и сарадњи са Совјетским Савезом - 'скроман и обзрив први корак' у развоју економског и политичког односа... Комисија је отворила канцеларију у Москви касније током 1991. године... Овај приступ је успешно довео до политичке декларације издате у Бриселу у децембру 1993. године и Споразума о партнерству и сарадњи који су Русија и ЕУ потписале у јуну 1994. године"¹¹ Затим је Споразум о партнерству и сарадњи између Руске Федерације и ЕУ ратификован у свим чланицама Европске уније до 1996. године (дакле, у року који је краћи од оног у вези са Споразумом о стабилизацији и придруживању између Републике Србије и ЕУ). У јулу 1995. године је закључен и Привремени споразум између РФ и ЕУ

потписан 1994. године.

11 Динан Д., *Све ближе Унија: увод у европску интеграцију*, Службени гласник, 2009. стр. 504. Опширније о сарадњи и споразумима између Руске Федерације и ЕУ види у: Кашкина С.Ю.: *Россия и Европейский Союз. Документы и материалы*, Москва, 2003. и *Право Европейского Союза: документы и комментарии*, под ред. проф. Кашкина С.Ю., Терра, 1999.

о трговини и питањима у вези са трговином (радило се о питањима у вези са трговином који су били део Споразума о партнерству и сарадњи између Руске Федерације и ЕУ за које није била потребна ратификација, дакле, нешто слично, али не и исто, као и Прелазни трговински споразум који је пратио ССП са Србијом). Године 1998. је почела и примена Споразума о партнерству и сарадњи између Руске Федерације и ЕУ: “Године 1998. почела је имплементација Споразума о партнерству и сарадњи између Руске Федерације и ЕУ. Већ тада, главни удео у спољнотрговинском промету између Русије и Европске уније се односи на земље ЕУ (34%)”.¹² 1999. године потписан је и Меморандум о индустријској сарадњи између Министарства за енергетику Руске Федерације и Европске комисије. Године 2005. потписан је Споразум о стратегијском партнерству, а године 2007. Споразум о упрощавању визног режима и реадмисији између ЕУ и РФ. Године 2007. потписан је и Споразум о трговини металом између РФ и ЕУ. Споразум о између Владе Руске Федерације и Европске уније о заштити тајне информације потписан је 2010. године. Два пута годишње се, наизменично у Русији и ЕУ, одржавају самити Русија/ЕУ. У том контексту, основни орган сарадње ЕУ/РФ је Стални савет за сарадњу (ПСС у руском преводу).

Србија између РФ и ЕУ

Ипак, и поред овако дуге и интензивне економске и политичке сарадње са ЕУ, РФ ствара посебну царинску унију или Царински савез са Белорусијом и Казахстаном од 2010. године (упућен је позив и Украјини и другим државама за чланство у тој организацији). Узимајући у обзир члан 28 Уговора о функционисању Европске уније који регулише заједничку царинску и трговинску политику према трећим земљама (у којем се наводи да Европска унија почива на царинској унији и заједничкој царинској тарифи према трећим земљама), јасно је да ће, ако Србија постане члан ЕУ, престати да важи Споразум о слободној трговини са РФ из 2000. године (Споразум између Савезне владе Савезне Републике Југосла-

12 Поповић Н., Јашко О., *Спољнотрговински односи и перспективе привредне сарадње Руске Федерације и Републике Србије*, Српски економски центар, Београд, 2010, стр. 148.

вије и Владе Руске Федерације о слободној трговини између Савезне Републике Југославије и Руске Федерације је имао неколико измена, задњу у октобру 2011. године). То значи да ће РФ подићи царинске стопе у трговини са Републиком Србијом да би заштитила своје тржиште од робе из ЕУ. Сходно томе и Србија ће морати да промени своје царинске законе и стопе. На овакав закључак не упућују само одредбе члана 28 Уговора о функционисању Европске уније већ и ставови руског премијера Путина изнети приликом његовог сусрета са украјинским колегом у априлу 2011. године. Према стенограму објављеном на сајту председника владе РФ, Путин је рекао: “Питање је, наравно у томе, о чему се Украјина може договорити са својим партнерима у оквирима формирања зоне слободне трговине са Европском унијом... Ја хоћу да напоменем, да је ниво царинске заштите држава Царинског савеза – око 10,5%, а ниво царинске заштите Украјине у СТО - 4,5%. Код нас се појављује опасност, ако се на таквим истим условима буде правила зона слободне трговине са Европском унијом, да значајан део робе не буде тражен на спољном тржишту, већ се може десити да та роба почне да доспева из Украјине на нашу царинску територију, и у том случају нама ће бити потребно увођење заштитних мера, о томе ја говорим. Али ми смо дужни да о томе говоримо директно, на време и са откривеним картама радећи са Украјином, а ви са Русијом, Казахстаном и Белорусијом и Европљанима”.¹³ Дакле, ако се узму у обзир одредбе из члана 28 Уговора о функционисању Европске уније о заједничкој царинској тарифи чланица ЕУ према трећим земљама, формирање Царинског савеза Русије, Белорусије и Казахстана, и званични ставови руских власти у вези са увођењем заштитних царина за ро-

13 “Вопрос, конечно, в том, о чём может договориться Украина со своими партнёрами в рамках создания зоны свободной торговли с Евросоюзом. ... Я хочу напомнить, что уровень таможенной защиты стран Таможенного союза – примерно 10,5%, а уровень таможенной защиты Украины в ВТО – 4,5%. У нас возникает опасение, если на таких же условиях будут созданы и зоны свободной торговли с Евросоюзом, то значительная часть товаров не будет востребована на внешних рынках, а эти товары могут начать поступать с Украины на нашу таможенную территорию, и в этом случае нам придётся вводить защитные меры, вот я о чём говорю. Но мы должны об этом говорить прямо, своевременно и с открытыми картами работать и с Украиной, вы – с Россией, Казахстаном и Белоруссией, европейцами. Мы все должны карты открыть и честно посмотреть, что у нас на столе... ”Према сајту... незаванични превод Д.М, види: сајт premier.gov.ru

бу из ЕУ, јасно је да ће одмах након ступања у чланство ЕУ Србија морати да изађе из Споразума о слободној трговини са РФ. У том контексту ће доћи и до промена царинских закона у Републици Србији. Уосталом, међузависност између формирања Царинске уније Русије, Белорусије и Казахстана и царинских закона у Србији најбоље се огледа у Предлогу закона о потврђивању Протокола између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о изузецима из режима слободне трговине.

Закон о потврђивању Протокола између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о изузецима из режима слободне трговине и правилима о одређивању земаља порекла робе уз Споразум између Савезне Републике Југославије и Владе Руске Федерације од 28. августа 2000. године¹⁴

Протокол између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о изузецима из режима слободне трговине и правилима о одређивању земаља порекла робе уз Споразум између Савезне Републике Југославије и Владе Руске Федерације од 28. августа 2000. године потписан је у Београду 22. јула 2011. године. У име Владе Републике Србије Протокол је потписао Небојша Ћирић, министар економије и регионалног развоја (Закључак Владе 05 број 018-3500/2011. од 12. маја 2011. године), а у име Владе Руске Федерације Јевгениј Кудин, трговински представник Руске Федерације у Републици Србији.

Закон о потврђивању наведеног протокола је упућен у процедуру Народне скупштине Републике Србије у октобру 2011. године. У “Образложењу” Предлога закона о потврђивању Протокола између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о изузецима из режима слободне трговине се наводи да се он управо доноси због стварања Царинске уније: “Руска Федерација, Република Белорусија и Република Казахстан формирали су Царинску унију која функционише у оквиру Евроазијске економске заједнице. Од 1. јануара 2010. године ступила је на снагу јединствена царинска тарифа, а такође и јединствени систем нетарифног регулисања

14 Закон о потврђивању Протокола између Владе Републике Србије и Владе Републике Руске Федерације о изузецима из режима слободне трговине и правилима о одређивању земаља порекла робе уз Споразум између Савезне Републике Југославије и Владе Руске Федерације од 28. августа 2000. године, *Службени гласник РС - Међународни уговори*, бр. 8/2011.

у оквиру Царинске Уније. Такође, од 1. јула 2010. године је формиран јединствени царински простор Царинске уније”. Затим се наводи да се већ 2011. појавила потреба за проширењем листе српских роба која мора бити оцарињена на руском тржишту односно о смањивању привилегованих права која је Србија имала као извозник на руском тржишту: “Због јединственог приступа све три земље Царинске уније, проширена је листа изузетака из режима слободне трговине са следећим производима: сир и урда, протектиране и употребљаване гуме, употребљавана моторна возила за превоз лица и робе“. Затим се закључује: “Постојећи Списак изузетака са Руском Федерацијом је делимично проширен”.¹⁵ Дакле, није реално да Србија одржава везе са две одвојене царинске уније истовремено - са Европском унијом после потписивања ССП-а 2008. године и са Руском Федерацијом од 2000. године (и преко ње са Царинским савезом од 2010. године). Србија ће морати да се одлучи. Чини се да је избор у корист ЕУ већ начињен након доношења Мишљења ЕК о кандидатури Србије за чланство у ЕУ 12. октобра 2011. године. Зато није тешко предвидети да робна размена између Републике Србије и Руске Федерације, која је износила 2,6 милијарде долара у 2010. години и која је само у првих пет месеци 2011. године забележила раст од 40% у односу на исти период претходне године (од тога је српски извоз порастао чак за, скоро невероватних, 64%), неће моћи тако успешно да се развија када Србија једног дана постане члан ЕУ. Доћи ће до пада прихода највећих српских извозника на руско тржиште попут: Таркета из Бачке Паланке, Хемофарма из Вршца, Тетра Пак-а из Београда, Новосадске фабрике каблова, Гоше из Смедеревске Паланке, Металаца из Горњег Милановца, Научног института за ратарство и повртарство из Новог Сада, Фабрике бакарних цеви из Мајданпека...

15 “Образложење”, Предлога закона о потврђивању Протокола између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о изузетима из режима слободне трговине и правилима о одређивању земаља порекла робе уз Споразум између Савезне Републике Југославије и Владе Руске Федерације од 28. августа 2000. године, Влада Републике Србије, 2011, стр. 31.

* * *

На основу наведеног о односима између ЕУ и Србије и РФ и Србије може се закључити следеће. Након добијања статуса кандидата за чланство у ЕУ Србија ће морати постепено да имплементира и одредбе уговора које је ЕУ закључила са међународним организацијама и појединим државама. Србија неће моћи да води самосталну економску политику према оним субјектима међународног права укључујући и РФ са којом има привилеговане трговинске (не и политичке) односе. У том контексту, више је него јасно да ће Србија морати у блиској будућности да се повуче из Споразума о слободној трговини са РФ ако жели да постане чланица ЕУ. У том контексту поставља се и конкретно питање, какав ће утицај имати имплементирање одредаба "устава" ЕУ или Лисабонског уговора на Споразум о слободној трговини између Руске Федерације и Републике Србије? Из претходно наведеног је јасно да ће доћи до укидања Споразума о слободној трговини са РФ због примене Лисабонског уговора, тј. имплементације члана 28 Уговора о функционисању ЕУ (као другог дела Лисабонског уговора). Такође, у области саобраћајног права закони и политика ће се усаглашавати са општом саобраћајном политиком ЕУ према трећим земљама. Усаглашавање ће бити присутно и у ваздушном саобраћају, преко примене Споразума о отвореном небу из 2006. године. То, са друге стране, искључује велике инвестиције из Руске Федерације у овој области (ЈАТ). Такође, укидање привилегованих односа са РФ ће утицати и на бројне српске фирме попут: Таркета из Бачке Паланке, Хемофарма Вршац, Тетра Пака Београд, Новосадске фабрике каблова, Гоше из Смедеревске Паланке, Металаца из Горњег Милановца, Научног института за ратарство и повртарство из Новог Сада, Фабрике бакарних цеви из Мајданпека. У том контексту, повећаће ће се и стопа незапослености у Републици Србији. Дакле, Србија неће моћи да одржава истовремене привилеговане трговинске односе са ЕУ и РФ. Контрадикторна је и нереална тврдња да је то

могуће. Придруживање ЕУ значи и прекид привилегованих трговинских односа са РФ.

Dejan Mirovic

*EU, REPUBLIC OF SERBIA AND RUSSIAN
FEDERATION IN THE CONTEXT OF CON-
CLUDING AND IMPLEMENTING INTERNATI-
ONAL AGREEMENTS AND TREATIES*

Summary

EU has been leading concerted economic policy toward other international law subjects for decades. Serbia wants to join the EU and has already been granted the status of a candidate, for which will be obliged to implement the provisions of the agreement which the EU has concluded with other subjects of international law. This fact is very important when the agreements governing the common commercial policy of the EU towards countries such as the People's Republic of China and the Russian Federation are considered. In this context, the European integration process of Serbia would mean a departure from the Free Trade Agreement with Russian Federation.

Keywords: EU, Republic of Serbia, Russian Federation, international law, customs union

Литература:

- Аврамов С., Крећа М., *Међународно јавно право*, Службени гласник, Београд, 2008.
- Ђорђевић С., *Увод у међународно право*, Правни факултет, Београд, 2007.
- Динан Д., *Све ближе Унија*, Службени гласник, Београд, 2009.
- Динан Д., *Мењање Европе - Историја Европске уније*, Службени гласник, Београд, 2010.
- Кашкина С.Ю., *Россия и Европейский Союз. Документы и материалы*, Москва, 2003.
- Право Европейского Союза: документы и комментарии*, под ред. проф. Кашкина С.Ю, Терра, 1999.
- Поповић Н., Јашко О., *Спољнотрговински односи и перспективе привредне сарадње Руске Федерације и Републике Србије*, Српски економски центар, Београд, 2011.
- Јовановић М., *Европска економска интеграција*, Економски факултет, Београд, 2006.
- Крећа М., Пауновић М., *Практикум за међународно јавно право*, Досије, Београд, 2002
- Закон о потврђивању Протокола између Владе Републике Србије и Владе Републике Руске Федерације о изузетима из режима слободне трговине и правилима о одређивању земаља порекла робе уз Споразум између Савезне Републике Југославије и Владе Руске Федерације од 28. августа 2000. године, *Службени гласник РС - Међународни уговори*, бр. 8/2011.

Овај рад је примљен 11. октобра 2012. године а прихваћен за штампу на састанку Редакције 20. децембра 2012. године.